

Pesmi

Ervin
Fritz

ASSAM Sediva z ljubeznivim mojstrom Pibernikom
in govoriva v diktafon o poeziji
za knjigo Pesniki o pesnjenju in času.
Potrkala si in vstopila: Bosta čaj?
Pibernik se nasmehne: Ne, ne, ne, gospa, res . . . hvala lepa!
Ti rečeš (in magnetofon te snema):
Lahko ga skuham, res mi ni težko.
Jaz rečem: Skuhaj onega . . .
Ti rečeš: Onega iz plave škatle?
Jaz rečem: Ne, ne. . . tisti . . . Assam.
Pibernik (rahlo zmeden): Aha, Assam . . .
In tu je konec tvojih stavkov.
Nekaj dni po tem pogovoru si umrla.
To so edini tvoji stavki, ki so mi ostali.
Poslušam jih in pravim:
Kako lépo življenje sva živela, mala!
Ti (iz magnetofona):
Lahko ga skuham, res mi ni težko.
Pravim: Zmanjkalo ti je poguma, mala . . .
Ti (iz magnetofona):
Onega iz plave škatle?

Potem se slišim iz magnetofona:
 Ne, ne . . . tisti . . . Assam.
 In rečem: Res je, šla si v Assam,
 tja v Indijo, tja v Koromandijo
 in tam me čakaš. Vendar . . . kje je Assam?
 Pibernik (v zadregi iz magnetofona):
 Aha, Assam . . .

KAJ SI Kaj si storila, mila?
 STORILA Ustavila si čas.
 Sveta si se znebila.
 Zakaj si izstopila?
 Na kak ukaz?
 Oh, kaj si mi storila:
 ustavila si čas!
 Katera temna sila
 te je v norost zvabila,
 kateri glas?

NENADOMA Nenadoma se več ne ujamem,
 nenadoma se mi na samem
 zgodi temà.

Stisnem se v te besede
 ves poln človeške bede,
 ves poln pekla.

Moram še dogoreti
 in iz strahu znoreti,
 do kraja brez boga.

In že zdrsim v globino,
 tja v spodnjo domovino,
 na dno brez dna.

NAJBRŽ UMIRAM Najbrž umiram. A tudi če ne — umiram.
 Nekaj v zvezi s sončnimi zatoni.
 Nekaj v zvezi z naravnimi zakoni.
 Ničemur več se ne upiram.

Vse življenje sem imel
čas, ki je bil drugačen.
Čas je bil mene in jaz časa lačen.
Pojedla sva se. Nobeden ne bo preživel.

Ne bom dolgo. S tem živim, s tem sem.
Še sem, a nadvse izgubljeno.
In pravzaprav mi je vseeno,
kdaj grem.

Tudi moj čas bo zapustil zemljo in nebo,
tudi on bo minil.
Skupaj z mano se bo skril
v ne bo.

FENIKS Božanski sem: kot Feniks nabiram
suhljad za ogenj, ki na njem vzživim.
Grmada suhljadi, moja človeška bera,
se bo oblekla v svetle zublje rim.
Ogenj bom! Kvišku bom sinil, stremuh,
bojevnik zoper smrt, sovražnik nič.
V ognju se spečem, sam svoj vsakdanji kruh.
Vsakdanji kruh, ki se zveliča.

POTOVANJE Iz osmega nadstropja po zraku do tal.
Vse skupaj dve sekundi.
In kdor je stvar z življenjem razvozlal:
adijo, gloria mundi.

Važno pri vsem je, da pot hitro mine.
Ena, dve pa si spodaj in čez.
In — zarez. Konec zgodovine.
Bogve, če je to življenje sploh bilo res.

POROČILO Vse bolj se spreminjam v slehernika.
Vse več imam človeških rev.
Moja pesem le še skovika.
Kmalu bom prah in pepel.
In tako vegetiram. Kar tako živim.

Ne spregovorim besede.
 Kar sem napravil v življenju, je dim
 in ne vem, kam iz bede.
 A še sem tu in iz zasede
 na tisto pravo veliko življenje prežim.

DANES Danes zjutraj sem zgodaj vstal,
 ves dan sem delal. Ničesar nisem dognal.

Ves dan samo brezplodne, puste zadeve.
 Dan, ki bo šel med pozabljene dneve.

Proč vržen dan. A ni mi ga žal.
 Pač še en dan, neprimeren za slavospeve.

PRIHOD Punčka moja, v osmem nadstropju smo.
 V HOTEL Ne pristavljaj stola, da bi odprla balkonska vrata.
 Če padeš, bo nenadoma vse temno.
 Vse bo takole, kot če si daš roke čez oči.
 Sonček sploh več ne vzide.
 Mame ne vidiš nikoli več.
 Nobenega gresa, posutega s čokolado, ne bo več.
 Nikdar več nobenega gresa.

DAN O, lepi dan! Pred menoj vsa Ljubljana,
 ljubljeni, usodepolni kraj.
 In zadaj, na Krimu, televizijska antena, vzravnana
 kakor klicaj.

O, lepi dan! Lep je, ker je res lep, ker se ne zdi.
 Stari pesniki bi preprosto rekli: dan sije prijazno,
 topel je, tih.

Tudi moj lahkonomi stih
 ga slavi
 neopazno.
 Kot sapa. Kot dih.

MONIKI Male punčke se mnogokrat iz hudih sanj zbudijo.
 Prosim te, ne sprašuj zdaj, sredi noči, zakaj.
 Male punčke so pametne: medvedka potiščijo,
 dajo palček v usta in zaspijo nazaj.
 Seveda, ko odrastejo, so kot mame,
 niso več pokrite čisto do vratu,
 z roko se vso noč oklepajo očkove rame
 in komaj tu in tam kriknejo v snu.

PRAVOPIS Kako se že reče: med kmêti ali med kméti?
 Pojdimo gledat v pravopis.
 Kajpak, med kméti. Rajši med kméti osiveti,
 kakor med kmêti le za hip delati slab vtis!

Učena knjiga, ki strižeš z ostrim ušesom,
 moj duh je uka voljan,
 teže je . . . (kako že — z mēsom ali z mēsom) . . .
 In tako te komaj kdaj vzamem v dlan.

Slava možem, ki so delali gaz v neznano,
 izgrebli vsako besedo iz njenih tal
 in jo dali v herbarij, umito in počesano.
 Slava ti, debelušni napišiprav!

Najbrž je treba tako: delati v celec gazi
 in postavljati . . . (kaj že: potokaze ali kažipote) . . .
 Le kdor se po kažipotih ravna, ne greši,
 vse druge pokopljejo zmote.

Prijazna učena knjiga, prijazni kažipot,
 repata zvezda nad pesniško čredo,
 váruj nas torej hudičevih zmot
 in greha zoper besedo!

KAKTUS Ustnica mi na levi visi malo navzdol,
 nimam ne bistrh oči ne pogleda,
 kot krt kopljem v življenje svoj rov
 brez načrta in reda.

Vsako misel pregriznem in izjecljam,
 sploh nimam besed za ta svet,
 a v sebi kaktus imam,
 ki vsakih sto let požene cvet.

Pojdite po prstih mimo. Glejte, cveti.
 Bodeča kultura.
 Neprijazni kaktus v meni cveti.
 Zdaj je moja ura.

Čutim življenje kot še nikoli ne.
 Groza me spreletava.
 Vzgon. Svetloba skozme vre,
 bližina in daljava.

SLOVENSKI
 PESNIKI

Slovenski pesniki so padli z lune.
 Nihče med njimi po zemlji ne hodi.
 Njihovo jecljanje človeka presune,
 ker jecljajo o usodi.

Po strmih strehah naših hiš
 hodijo mesečniki,
 somnambulni narodni spomeniki,
 čez njihova srca zgodovine ledeni piš.

Bomo našli obalo? Nas bo slovenstvo preživelo?
 Pesniki gledajo somnambulno v svet.
 Radi bi, da nas slovenstvo ne bi bolelo.
 A slovenstvo nas boli spet in spet.

Pesniki izgovarjajo našo usodo.
 Gledajo ji skoraj naravnost v obraz.
 S svojo mesečinsko, somnambulno metodo
 nam ohranjajo naš jaz.